

INFORMÁCIE PRE VEREJNOSŤ

Informácie o zdrojoch ohrozenia v územnom obvode okresu Sobrance

Okresný úrad Sobrance v súlade s § 15a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov zverejňuje informácie o zdroji ohrozenia, o možnom rozsahu mimoriadnej udalosti a následkov na postihnutom území, o tom, kde sa dajú získať ďalšie informácie súvisiace s plánom ochrany v rámci územného obvodu okresu Sobrance.

Okres Sobrance sa rozprestiera v najvýchodnejšej časti Slovenska. Jeho celú východnú hranicu tvorí štátna hranica s Ukrajinou. Celková dĺžka východnej hranice okresu a zároveň štátnej hranice s Ukrajinou je spolu 37,5 km. Na juhu a západe okres Sobrance susedí s okresom Michalovce (Košický kraj) a na severe s okresmi Humenné a Snina (Prešovský kraj). Okres Sobrance eviduje vo svojom obvode 22 428 obyvateľov a rozprestiera sa na rozlohe 538,17 km². Pre svoju rozlohu sa okres Sobrance zaraďuje medzi najmenšie okresy v rámci republiky.

1.1. Objekty nakladajúce s nebezpečnými látkami (NL)

Vzhľadom na hospodársku charakteristiku územného obvodu okresu Sobrance možno konštatovať, nakoľko tu nie je rozšírená priemyselná výroba a nevyrábajú ani neskladujú sa tu nebezpečné chemické látky, nehrozí v územnom obvode okresu Sobrance možné ohrozenie závažnou priemyselnou haváriou

Z hľadiska skladovaného množstva, ktoré môže spôsobiť potencionálne ohrozenie obyvateľstva pri vzniku mimoriadnej udalosti spojenej s únikom NL je najrozšírenejšia látka chlór (Cl 2). Táto látka sa nachádza v úpravniach vody v obciach Priekopa, Koňuš, Lekárovce a Hlivištie. Horľavé látky sa nachádzajú na čerpacích staniciach PHM terminál Slovnaft a LPG, obe situované v meste Sobrance na Michalovskej ulici.

1.2. Povodne a záplavy

Následkom prudkého oteplenia, následného topenia snehu a vysokej zrážkovej činnosti vo východných Karpatoch dochádza v jarných mesiacoch na území okresu k zvýšeniu toku vody na horských potokoch, miestnych tokoch, prírodných kanáloch

a melioračných kanáloch. Povodne sa vyskytujú hlavne v obciach Veľké Revištia, Bunkovce, Blatné Remety, Blatná Polianka, Hlivištia, Baškovce, Vojnatina, Choňkovce, Ruský Hrabovec, Podhorod', Kolibabovce, Orechová a Koňuš.

V dôsledku toho nastáva zvyšovanie hladín na väčších vodných tokoch a vnútorných vodách, ktoré spôsobujú záplavy v podhorských obciach Koňuš, Petrovce, Priekopa, Koromľ'a. Zvýšená hladina spodnej vody sa podieľa na záplavách v meste Sobrance, časť Komárovce, v obciach Jenkovce, Nižné Nemecké a Kristy.

Veľkou mierou povodňovú situáciu hlavne na rieke Uh ovplyvňujú snehové a dažďové zrážky na území Ukrajiny. V období intenzívnej zrážkovej činnosti v západných Karpatoch na Ukrajine a vo Vihorlatských vrchoch dochádza k vzostupu hladiny toku rieky Uh o viac ako 10 m, následkom čoho vznikajú povodne v obciach Lekárovce, Bežovce, Pinkovce, Záhor, Nižné Nemecké a Jenkovce.

Rieka Uh, Sobranecký potok a potok Okna najčastejšie spôsobujú záplavy. V meste Sobrance sa v jarných mesiacoch zvyšuje hladina Sobraneckého potoka z dôvodu dlhotrvajúcich zrážok a topenia snehu vo Vihorlatských vrchoch, kde potok pramení, čím vzniká rapídna kulminácia spodnej vody. Sobranecký potok sa južne od mestskej časti Komárovce v pravom uhle napája na záchytný kanál Veľké Revištia - Bežovce, čím sa dramaticky zvýši tok vody v záchytnom kanáli a dochádza k záplavám v mestskej časti Komárovce. Sobranecký potom preteká územím okresu v celkovej dĺžke 27 km, cez kataster mesta Sobrance v dĺžke 5 km, a južne od Komároviec pokračuje katastrálnym územím obce Ostrov a tvorí ľavostranný prítok Okny.

Za posledné obdobie boli najviac ohrozené vodou obce Kolibabovce, Krčava, Orechová, kde v júni 2017 došlo k prietrži mračien a následne k záplavám rodinných domov, pivníc, garáží, miestnych komunikácií a škodám na poľnohospodárskej pôde.

1.3.Zosuv pôdy

K zosuvom pôdy môže dôjsť v podhorských obciach okresu, najmä v obciach Podhorod', Inovce a Remetské Hámre, a to hlavne po dlhotrvajúcich dažďoch, v samotnom meste Sobrance zosuvy pôdy nehrozia.

1.4. Preprava nebezpečných látok

Cez okres Sobrance prechádza medzinárodný cestný ťah E 50, ktorý je z hľadiska prepravy nebezpečných chemických, biologických a rádioaktívnych látok najpravdepodobnejšou oblasťou ohrozenia.

Tento cestný ťah smeruje v smere východ – západ od hraničného priechodu Vyšné Nemecké po ceste č. 582 v smere Sobrance – Michalovce na západ Republiky. Pri cestnej preprave nebezpečných látok oblasť možného ohrozenia sa bezprostredne dotýka obyvateľov obcí, ktorí žijú pri hlavnom cestnom ťahu E 50 v smere Ukrajina – V. Nemecké – Sobrance – Michalovce. Na tomto úseku cesty v dĺžke 35 km sa nachádza v okrese Sobrance 7 obcí (Vyšné Nemecké, Krčava, Orechová, Tibava, Sobrance, Nižná Rybnica, Fekišovce) s počtom obyvateľov 8 111 obyvateľov.

Najväčšie riziko ohrozenia osôb vplyvom úniku nebezpečných látok pri preprave je únik na obidva smery hlavne pri prejazde v obciach a meste Sobrance.

1.5. Víchrice

Veterné smršte a silné vetry postihujú predovšetkým horské hrebene. Môžu sa však vyskytnúť v závislosti od počasia, v ktorejkoľvek lokalite obvodu Sobrance. Z doteraz mapovaných mimoriadnych udalostí sa veterné smršte, ktoré spôsobili značné materiálne škody, vyskytli najmä v obciach Podhorod', Ruský Hrabovec. V októbri 2018 bola v obci Lekárovce vyhlásená mimoriadna situácia v dôsledku výskytu silnej veternej smršte, klasifikovanej ako tornádo, ktorá sa obcou prehnala a spôsobila značné škody na majetku obce a obyvateľstva.

1.6. Snehové kalamity

Vývoj počasia, hlavne v zimnom období, sprevádzaný nadmerným intenzívnym snežením spojený so silným vetrom môže spôsobovať na území obvodu Sobrance snehové kalamity, ktoré majú za následok nezjazdnosť ciest predovšetkým ciest III. Triedy. V poslednom období bola vyhlásená mimoriadna situácia v dôsledku snehovej kalamity v obciach Choňkovce, Remetské Hámre, Koromľ'a, Inovce, Ruská Bystrá.

1.7. Oblasti možného ohrozenia požiarimi a výbuchmi

a) lesné požiare

V územnom obvode okresu Sobrance je vysoké riziko vzniku veľkých požiarov v dôsledku nepriaznivých poveternostných a klimatických podmienok. Územie okresu je na 30 % celkovej plochy pokryté lesmi rôznych typov a vyše 28 % rozlohy územia okresu pokrývajú trvalé trávnaté porasty. Značná migrácia obyvateľstva a turistov, najmä z Ukrajiny, predstavuje možný vznik veľkých požiarov. Lokálne požiare môžu vzniknúť v extraviláne obcí Hlivišťa, Husák, Beňatina, Porúbka, Remetské Hámre, Petrovce, Ruský Hrabovec, Inovce a Ruská Bystrá. Zdrojom požiarov lesných a trávnatých území môže byť v dôsledku dlhotrvajúceho sucha a horúčav ľudský faktor v dôsledku úmyselného založenia požiaru, alebo vzniku požiaru z nedbanlivosti. Občas dochádza ku vzniku lesného požiaru aj vplyvom výskytu bleskov v dôsledku horúčav a dlhotrvajúceho sucha. V jarných a jesenných mesiacoch býva častou príčinou vzniku požiarov vypaľovanie suchých trávnatých porastov v intravilánoch obcí.

b) Požiare a výbuchy vo výrobných podnikoch vyplývajúce z povahy ich činnosti

Možnosť vzniku požiarov v obvode okresu Sobrance je v objektoch, ktoré skladujú väčšie množstvo horľavých látok. Medzi objekty skladujúce a prevádzkujúce nebezpečné látky patrí Dopravný podnik Sobrance ARRIVA a. s. Michalovce (SAD), skladujúca motorovú naftu v nadzemnom zásobníku v množstve 25 000 litrov. Čerpacia stanica Slovnaft, prevádzka Sobrance manipuluje s motorovou naftou, automobilovými benzínmi a motorovými olejmi, v areáli ČS sú umiestnené 3 podzemné zásobníky na motorovú naftu a benzín. PD VINOHRADY Choňkovce prevádzkuje nádrž 25 000 litrov na motorovú naftu, podobne spoločnosť DONA, spol. s. r. o., Veľké Revišťa, PD AGRONOVA Blatné Revišťa a MVDr. Jozef Karch – SHR. Menšie cisterny na motorovú naftu prevádzkujú vo svojom areáli spoločnosť DARYN, r. r. o. a Roľnícke družstvo Koromľa.

Spoločnosti HUK – SK, s. r. o., PLYNROZ, s. r. o., Technické služby Sobrance, SLOVAKIA TREND Import – Export, s. r. o., FISO, s. r. o., a Jacko žalúzie sú objekty možného ohrozenia požiarimi, nakoľko disponujú početným vozovým parkom.

Požiar môže nastať aj zlým uskladnením zrna a to v poľnohospodárskych objektoch, ktoré skladujú obilniny. Medzi ohrozené patria aj skladovacie priestory v bývalom PNZZ Sobrance, teraz MANGINI, s. r. o., a iné provizórne skladovacie priestory obilia, sena a slamy v areáli poľnohospodárskych družstiev.

Na území okresu sa nachádzajú menšie drevospracujúce objekty, u ktorých je veľké riziko vzniku požiarov.

1.8. Seizmická činnosť

V územnom obvode Sobrance boli zaznamenané otrasy o intenzite 3 – 4,5 stupňa EMS. Posledné intervaly zemetrasenia boli zaznamenané v rokoch 2002 a 2003.

1.9. Pretrhnutie hrádze vodnej stavby Vihorlat (Zemplínska Šírava)

Záplava po havárii na hrádzi vodnej stavby Vihorlat (Zemplínska Šírava) spôsobí škody hlavne dĺžkou trvania, nie veľkou rýchlosťou. Najviac ohrozené obce v obvode okresu Sobrance sú Fekišovce, Veľké Revištia, Blatné Revištia a Blatná Polianka. Vo všetkých týchto obciach sú inštalované zvukové sirény, ktorými sa oznamuje prípadne nebezpečenstvo vzniku záplav a pretrhnutia hrádze.

1.10. Priestory zvýšeného epidemického a epizootického ohrozenia

Riziko vzniku epidémií v okrese Sobrance je aktuálne najmä v čase sychravého chladného počasia, hlavne v mesiacoch december až marec. Každoročne sú evidované lokálne chrípkové epidémie na základných školách a predškolských zariadeniach. Epidemický charakter má v okrese aj výskyt ovčích kiahní, ktoré postihujú

predovšetkým deti predškolského a školského veku, zároveň bol zaznamenaný počet ochorení na pásový opar. Zvýšené riziko epidémií v okrese Sobrance predstavuje najmä vírusová hepatitída typu A a C (žltáčka), salmonelózne choroby a tuberkulóza.

V roku 2016 bola v meste Sobrance vyhlásená mimoriadna situácia, ohrozenie verejného zdravia II. stupňa, ktorú spôsobilo rozšírenie infekčného ochorenia – Žltáčky typu A.

V roku 2018 bol v územnom obvode okresu Sobrance zaznamenaný mierny výskyt (6 prípadov) ochorenia na osýpky.

1.11. Terorizmus – bioterorizmus

Na základe hodnotenia možných cieľov teroristických útokov, hlavne bioterorizmu boli vytypované tieto oblasti na území obvodu v meste Sobrance.

- ☞ Autobusová stanica Sobrance
- ☞ Nákupné centrum LIDL Sobrance
- ☞ Regionálna nemocnica Sobrance n. o.
- ☞ Futbalový štadión MFK Sobrance
- ☞ Školy a školské zariadenia v jednotlivých obciach okresu